

TYÖPAJA 17.6.2019 – TIEDONLOUHINTA

Faktat

Aihe – Edunsaajat

Art. 3

- 'Fair use' sallii tiedonlouhinnan (USA)
- AI-kehityksessä yritysten ja tutkimuksen yhteistyö tärkeää
- Dataa ja sovelluksia yrityksiltä

- Pakottava
- Yliopistot = tutkimuslaitos; AMK = ?
- Louhinta ja säilytys

- Pakottava poikkeus
- Ei korvausoikeutta
- Edunsaajina tutkijat, yliopistot, tutkimuslaitokset, jotka suorittavat tiedonlouhintaa
- Ei-kaupallinen tarkoitus

- Suuri intressi
- Text-and-data mining (TDM) kansainvälinen yhteistyö ratkaisematta
- Joillakin laajoja arkistoja
- TDM-määritelmä laaja
- Suomessa jo lisenssisop. (Yliop. + korkeakoulut)

- Edunsaajia ovat tutkimusorganisaatiot, tutkijat, opiskelijat
- Kulttuuriperintölaitokset
- Päättäjät, kansalaiset

Art. 4

- Kaikki muut tahot kuin Art. 3, jotka tekevät tiedonlouhintaa
- Jos laillinen pääsy aineistoon, niin edunsaaja

Kysymykset

Art. 3

- Onko esim. YLE tutkimuslaitos (Res. 12)
- YLE Beta

- Mitä muu suojattu aineisto on?
- Mitä on laillinen pääsy?
- Miten varmistetaan yritysten ja tutkimuksen toimiva yhteistyö?

- Art. 3(3) sisältö?
- Miten määritetään asianmukainen suojaustaso?
- Miten määritellään tutkimuslaitokset ja kulttuuriperintölaitokset?
- Mitä syitä on rajoittaa tiedonlouhintaa?
- Kenellä oikeus tehdä/hyödyntää louhintaa?
- Mikä on "tieteellinen tiedonlouhinta"?
- Mitä kumppanuus tarkoittaa?
- Säilytysajan pituus ja suojakeinot
- Miten rajataan edunsaajat?
- Ketkä ovat edunsaajia?
- Säilyttämisen pelisäännöt
- Art. 3(3) tulkinta
- 'Ensisijainen' tavoite?
- Yritysten & yliopistojen yhteistyö? → Organisaatio → Konsortio
- Vapaa tutkija (apuraha)?
- Soveltamisalan suhde liikesalaisuuksiin (tai muuhun lainsäädäntöön, joilla oikeuden voi estää...)?

Art. 4

- Kielto-oikeuden sisältö?
 - Voiko kiellon 'kasata' millä tahansa perusteella?
- Miten määritellään tarpeellinen aika?
- Kesto – louhintaa varten?
- EU:n ulk. laillinen pääsy
- Laillinen pääsy vain joillakin toimijoilla
 - Koko konsortio yms.!
- Miten kielto-oikeus toteutetaan?
- Miten EU:n sisällä saadaan yhteiset standardit?
- Miten valvonta?
- Saadaanko EU:n laajuisia yhdenm. sopimusjärjest. (+teknisiä)?
- Millaisissa tilanteissa tiedonlouhintaa tutkimuksessa voidaan rajoittaa?
- Millä keinoilla voi pidättää oikeudet?
- Miten kauan saa säilyttää? → Miten määritellään tiedonlouhinnan kesto?
- Kenellä on kielto-oikeus?
- Kielto-oikeuden sisältö?
- Seuraukset?

Aihe - Poikkeuksen sisältö

- Tieteellinen tarkoitus → Suhde R&D?
- Säilyttäminen + access → Mikä tarvitsee sopimuksia?
- Koska tarvitsee teoksia myöhempiä tarkoituksia varten
 - Verifiointi
 - Algoritmin opettamiseen
- Rajapintojen määrittely → Missä loppu alkuperäisen kappaleen käyttö?
- Mitä kulttuurinperintölaitos saa tehdä?
 - Voiko rakentaa tietokantaa/palvelua?
 - Yhteys tutkijaan ja tutkimukseen
- Pitääkö tutkija verifioida?

- Tausta-aineisto (→ kopiointi) → Text-and-data mining → Tulosaaineisto
- Entä reverse-engineering? → Tutkimuksen verifiointi
- Datavinoumien arviointi

- Recital 11 – saako laittaa dataa pilveen, joka on USA:ssa?
- Rajapinnat tutkimus vs. muu käyttö, EU vs. muu maailma ovat avoimet → mitä tästä seuraa?
- Tutkimus Suomen datataloudessa

Huolet

Art. 3

- Onko edunsaaja oikea?
 - Kaupallinen toimija louhii tutkimusorg. aineistoa → Oikeudenhaltijan kielto-oikeuden kiertäminen
- Vain Euroopassa tietokannat suojattuja → ajetaanko databisnes pois Euroopasta?

- Rajausten epäselvyys
- Kansainvälinen yhteistyö
- Yksityiset tutkijat rajattu pois

- Tutkimusyhteistyö ja kumppanuudet yksityisten kanssa

- Liian rajoittava sääntely
- Ajaako USA ohi fair usella?
- AI-kehityksen näivettyminen

- Määritelmät liian laajat
- Kumppanuuksilla kierretään lakia
- Rajanveto tieteellisen ja kaupallisen välillä

- Kaupalliset toimijat tarjoavat paremmat työkalut ja koulutuksen kuin tutkimusorganisaatiot

Art. 4

- Miten pääsy tietoon on elegantisti kiellettävä?
- Maksumuurin takana oleva sisältö?
- Aineisto jää liian pitkäksi aikaa louhijalle
- Rajoitussäännön tulee olla aina suppea, joten tarvitaan riittävä lisenssiratkaisu rinnalle
- Miten toteutetaan oikeudenhaltijan korvausoikeus?
- Määritelmät epäselviä
 - Tutkimuslaitos/yritys – yhteistyö?
 - Tieteellinen tutkimus?
- Miten huolehditaan, ettei kielto-oikeus haittaa tutkimusta?

Ratkaisut

Aihe – Edunsaajat

Art. 3

- Kulttuuriperintölaitokset tulee määritellä laissa laajasti ja selkeästi
- Edunsaajien määrää ei saa tulkita liian kapeasti
- Helpottaa tutkijan elämää ja samalla rajaa ”kiellettyä” louhintaa
- Riittävän tarkkarajainen ja suppea määritelmä/säännös
- Nykyinen 14.1 § → lisensointi apuna rajapinnoille
- Mahdollisimman salliva sääntely, joka huomioi tutkimusyhteistyön
- Rajausten ulk. jääville ratkaisut
- Määritelmät ja tulkinnan selkeytys

Art.4

- Sopimuslisenssillä tuettu ratkaisu
- TP:n vetoisuus tiedon saatavuuden puolesta?
- Kansainvälinen standardi koneluettavan kiellon toteuttamiseksi?